

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 4

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
2. Współczesna rzeczywistość	• określić początek epoki • wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę	• omówić zjawisko globalizacji • wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie
3. Filozofia współczesna	• wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności	• zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych	• omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną	• porównać współczesne nurty filozoficzne	• podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych
4. i 5. Sztuka współczesna	• wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki • omówić nowe formy artystyczne	• rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej • wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła • wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego	• wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić	• wskazać dominujące tendencje w teatrze współczesnym	• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					

6. Wprowadzenie do literatury współczesnej	wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej	wskazać najważniejszych twórców literatury światowej	wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi	wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej	omówić wybrany trend literatury światowej
7. Poeta zanurzony w tradycji – liryka Stanisława Balińskiego* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	zrelacjonować treść wierszy <i>Romans wieczorny</i> i <i>Monument</i>	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w obu wierszach - omówić sposób ukazania motywu natury w wierszu <i>Romans wieczorny</i> - wskazać konteksty historycznoliterackie	- wskazać aluzje i nawiązania do epok i konwencji literackich - porównać wiersz <i>Romans wieczorny</i> ze <i>Świtezianką</i> Adama Mickiewicza - zrekonstruować program poetycki artysty w wierszu <i>Monument</i>	zinterpretować znaczenie motywów pojawiających się w wierszach	omówić wykorzystanie toposu natury w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
8. Nostalgia w powojennej twórczości Kazimierza Wierzyńskiego* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	- zrelacjonować treść wierszy <i>Zapach</i> i <i>Kufer</i> - zaprezentować sytuację liryczną wierszy	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach - wskazać konteksty historycznoliterackie	- wskazać obecne w wierszach elementy poezji romantycznej - odnieść wymowę wiersza do doświadczeń współczesnych emigrantów	- zinterpretować metaforę utworów - zinterpretować symboliczne znaczenie strychu i kufra w wierszu <i>Kufer</i>	omówić wykorzystanie toposu tułacza w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
9. Powieść-świadek – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	zrelacjonować treść poznanych fragmentów	- wskazać realia historyczne opisane w powieści - wskazać cechy reportażu w powieści - wskazać konteksty historyczne	wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni zsovietyzowanej	zinterpretować warstwę symboliczną utworu	omówić kontekst historyczny
10. Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa	zrelacjonować działania bohaterów	- scharakteryzować bohaterów - omówić różne spojrzenia bohaterów	zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań	zinterpretować tytuł powieści	zaprezentować uniwersalną wymowę powieści

Mackiewicz (lektura obowiązkowa)		na nową polityczną rzeczywistość • wskazać konteksty społeczne, historyczne			
11. i 12. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści	• wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę • wskazać metaforyczne odczytania powieści	• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie	• zinterpretować zakończenie utworu	• omówić konteksty potrzebne do interpretacji utworu
13. i 14. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii	• omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• zinterpretować historię Jeana Tarrou	• rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej	• dokonać analizy kazań ojca Paneloux
15. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu	• wskazać różne formy narracji w powieści	• określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze	• wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów drugoplanowych	• omówić funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści	• analizować sposób opisu miasta w powieści
16. Motyw zła w literaturze	• wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła	• rozpoznać i skategoryzować realizację motywu zła w opisanych utworach	• omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich	• omówić sposób przedstawienia zła w tekście nieliterackim
17. Kreowanie świata poprzez słowo – <i>W środku życia</i> Tadeusza Różewicza*	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu	• wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego • omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza	• zinterpretować symbolikę noża i chleba w kontekście utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są

wskazane jako obowiązkowe.					
18. Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze	• wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Pietera Bruegla • omówić stosunek podmiotu lirycznego do Ikara w pierwszej i drugiej części wiersza • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu	• zinterpretować znaczenie tytułu	• omówić wykorzystanie toposu Ikara w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
19. Poeta wobec braku Boga – bez Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać nawiązania biblijne obecne w wierszu	• wskazać konteksty filozoficzne	• zinterpretować początek utworu	• zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietzscheańskiej tezy „Bóg umarł”
20. i 21. Współczesne piekło – brama Tadeusza Różewicza* i Epitafium dla Włodzimierza Wysockiego Jacka Kaczmarskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• opisać przestrzeń przedstawioną w wierszu • wskazać aluzję literacką w wierszu Różewicza i piosence Kaczmarskiego • zrelacjonować treść piosenki Jacka Kaczmarskiego	• wskazać elementy groteski w wierszu Różewicza • wskazać i omówić kontekst historyczny w piosence Kaczmarskiego • wskazać środki językowe w piosence Jacka Kaczmarskiego	• określić funkcję groteski w wierszu Różewicza • określić funkcję środków językowych w piosence • omówić wykorzystanie nawiązań do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w obu tekstach • zinterpretować zakończenie piosenki Jacka Kaczmarskiego	• zinterpretować symboliczne znaczenie bramy w kontekstach: religijnym, literackim, historycznym

22. Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • wskazać środki językowe użyte we fragmentach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach • wskazać w tekście cechy literatury funeralnej • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach • omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach • określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach • porównać język liryki z językiem prozy we fragmentach	• omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej • zinterpretować przesłanie wierszy	• omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
23. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – wprowadzenie do analizy utworu (lektura uzupełniająca)	• wskazać w <i>Kartotece</i> cechy zaczerpnięte z tradycji dramaturgicznej	• omówić funkcję didaskaliów • wskazać elementy oniryczne w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję fragmentarycznej kompozycji dramatu	• wyjaśnić znaczenie tytułu	• wyjaśnić, w jaki sposób <i>Kartoteka</i> realizuje założenia teatru otwartego
24. Wśród bohaterów <i>Kartoteki</i> (lektura uzupełniająca)	• wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i wyjaśnić, jaką pełnią funkcję w dramacie	• omówić kreację postaci • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać elementy groteski w dramacie • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• określić funkcję środków językowych • określić funkcję chóru • określić funkcję groteski • omówić funkcję didaskaliów	• omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród innych postaci	• omówić sposób konstruowania postaci w dramacie
25. <i>Kartoteka</i> – diagnoza współczesności (lektura uzupełniająca)	• ułożyć życiorys Bohatera na podstawie informacji znajdujących się w tekście	• wskazać doświadczenia generacyjne, które dzielą bohaterów • wskazać w tekście elementy języka propagandy	• omówić stosunek Bohatera do świata • omówić wpływ przeszłości na Bohatera	• wypowiedzieć się na temat nieufności Bohatera wobec języka	• omówić funkcję przestrzeni scenicznej w utworze

		• wskazać konteksty historyczne, społeczne i literackie			
26. Kartoteka Tadeusza Różewicza – konteksty (lektura uzupełniająca)	• wymienić konteksty powiązane z utworem	• zaprezentować wybrane konteksty	• wskazać powiązania pomiędzy tekstem <i>Kartoteki</i> a kontekstami	• zinterpretować znaczenia wynikające z intertekstualnego odczytania utworu	• przeanalizować sposób przedstawienia podobnego motywu w <i>Kartotece</i> i przywołanych kontekstach
27. Obraz państwa totalitarnego w <i>Roku 1984</i> George’a Orwella (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści • zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności	• zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja antyutopii • wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego • omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego	• wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym	• przywołać i omówić konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne
28. Kondycja człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować Winstona i Julię	• zaprezentować, na czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia • zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• wyjaśnić przyczyny różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów • omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O’Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności	• zinterpretować słowa Winstona • zinterpretować zakończenie powieści	• podjąć dyskusję na temat człowieczeństwa w kontekście utworu

29. Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, na czym polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę	• wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji	• omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym	• w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina	• podjąć dyskusję na temat tezy głoszącej, że granice naszego języka są granicami naszego świata
30. <i>Rok 1984</i> George’a Orwella – konteksty	• porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	• przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella	• omówić adaptacje książki Orwella
31. Motyw utopii w literaturze	• wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii	• rozpoznać i skategoryzować realizację motywu utopii w opisanych utworach	• omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich	• interpretować motyw utopii w odniesieniu do kontekstów: historycznego, społecznego i politycznego	• przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich
32. Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat moralny</i> Czesława Miłosza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• określić tematykę <i>Traktatu moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec wszelkich idei, teorii, programów • wskazać wykorzystane w utworze zabiegi retoryczne	• wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego	• zinterpretować zakończenie traktatu	• omówić funkcję zabiegów retorycznych
33. Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza*	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu	• zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu	• podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.		• przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki	• wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości		
34. <i>Ars poetica?</i> Czesława Miłosza – dialog z tradycją* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety	• omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
35. O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny	• omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w różnych utworach literackich	• zinterpretować metaforę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
36. Odwrócony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu	• zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.		• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju	• wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty literackie dotyczące kreacji świata	• raju w różnych utworach literackich	
37. Poetycki obraz Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać kontekst biblijny • zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieuniknionego	• omówić kreację podmiotu lirycznego • określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze • wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne • wskazać konteksty kulturowe	• omówić znaczenie czasu i przestrzeni w wierszu • omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego	• omówić sposób przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich	• wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wiersza
38. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki	• określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza • omówić funkcję cierpienia w wierszu	• zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu
39. Dlaczego klasycy Zbigniewa Herberta* – manifest artystyczny poety *W podstawie programowej wybrane	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza	• wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców	• zinterpretować ostatnią strofę	• podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu

wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.		rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule		
40. Refleksje na temat historii i kultury – <i>Akropol</i> Zbigniewa Herberta *W podstawie programowej wybrany esej tego poety jest wskazany jako obowiązkowy.	zrelacjonować treść eseju	- wskazać cechy gatunkowe eseju w tekście - rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	- omówić, opisane przez Herberta, doświadczenie podróży - wyjaśnić, na czym polegały obawy poety przed konfrontacją z Akroplem - określić funkcję środków językowych użytych w tekście	zinterpretować tytuł zbioru <i>Labirynt nad morzem</i>	omówić refleksje poety na temat współczesnego oglądu sztuki greckiej
41. O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	- określić sytuację liryczną w wierszu - wskazać adresata lirycznego	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego - wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego - na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i>	- określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych - określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych - zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca	zinterpretować metaforę wiersza	omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich
42. Poeta w czasie wojennym – <i>Raport z oblężonego miasta</i> Zbigniewa Herberta	zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w utworze	- omówić kreację podmiotu lirycznego - odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu - wskazać konteksty historyczne w wierszu	- omówić sytuację egzystencjalną człowieka żyjącego w oblężonym mieście - omówić sposób przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa - omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu	zinterpretować metaforę oblężenia w kontekście innych utworów literackich	porównać sposób przedstawienia oblężenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa, uwzględniając konteksty filozoficzne

43. Poetycka pokuta – Rehabilitacja Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować zakończenie wiersza	• zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych
44. Człowiek wobec natury – Rozmowa z kamieniem Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka	• zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty	• podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa
45. Poetycki akt kreacji – Radość pisania Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• opisać świat wykreowany przez poetkę	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości	• porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym • omówić motyw poety kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich	• zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
46. Filozoficzny namysł nad człowiekiem – Monolog dla Kasandry	• zaprezentować sytuację liryczną • wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego • omówić kompozycję wiersza	• zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy • odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych	• zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienie <i>ja – oni</i> • przeanalizować stosunek Kasandry do	• omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich

Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>		• zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Kasandry • wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić funkcję środków językowych użytych w tekście	umiejętności jasnowidzenia • zinterpretować zakończenie wiersza	
47. Namysł nad sztuką zideologizowaną – <i>Miniatura średniowieczna</i> Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• omówić sytuację liryczną w wierszu • wskazać elementy opisanej w wierszu feudalnej rzeczywistości • określić rodzaj liryki	• odnaleźć w wierszu zarzuty wobec sztuki podporządkowanej konkretnej wizji świata • wskazać konteksty kulturowe i historyczne	• omówić funkcję idealizacji świata • omówić funkcję użytych w tekście środków językowych	• zaprezentować uniwersalną wymowę wiersza • odnieść problematykę wiersza do znanych sobie kontekstów literackich i kulturowych	• podjąć dyskusję na temat zasadności istnienia sztuki zideologizowanej
48. Życie jako przedstawienie – <i>Życie na poczekaniu</i> Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zaprezentować sytuację liryczną wiersza • wskazać sformułowania związane z teatrem	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• wypowiedzieć się na temat zapisanej w utworze wizji roli człowieka w świecie • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>theatrum mundi</i>	• zinterpretować funkcję odwołań do teatru w wierszu • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich
49. Namysł nad fenomenem zła –	• wskazać przedstawione w wierszu przyczyny	• wskazać środki językowe użyte w tekście	• określić funkcję środków językowych	• zinterpretować metaforę wiersza	• sformułować uniwersalne przesłanie wiersza

<i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	istnienia nienawiści i skutki jej działań	• scharakteryzować tytułową nienawiść • wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu	• odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dżumy</i> Alberta Camusa • omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii	• zinterpretować zakończenie utworu	
50. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków	• omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny • omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym • omówić tragizm podmiotu lirycznego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków	• zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza	• omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich
51. Śmierć i miłość w wierszu ***[<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>]Haliny Poświatowskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym • zaprezentować concept, na podstawie którego poetka konstruuje swój wiersz	• omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i>	• zinterpretować użytą w wierszu grę słów • zinterpretować puentę utworu	• omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych utworach literackich
52. Piosenka o ludzkim losie – <i>Niech żyje bal</i> Agnieszki Osieckiej*	• zaprezentować sytuację liryczną w piosence	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić sposób przedstawienia życia i śmierci w utworze	• dokonać analizy stylistyki tekstu i określić jej funkcje	• wskazać i omówić kontekst filozoficzny – epikureizm

*W podstawie programowej wybrane piosenki tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	wskazać adresata lirycznego	- wypowiedzieć się na temat relacji podmiotu lirycznego z adresatem lirycznym - wskazać konteksty obyczajowe z czasów PRL-u	omówić znaczenie motywu <i>danse macabre</i> w wierszu		
53. Estetyka kiczu i przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	- zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu - określić rodzaj liryki	- zaprezentować kolorystykę zawartą w wierszu - wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym - wskazać w wierszu fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej - wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego - wskazać konteksty literackie, kulturowe i religijne w wierszu - wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny	- omówić sposób przedstawienia ruchu karuzeli w utworze - omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu - wyjaśnić, w jaki sposób został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności - omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym - omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu - zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny	odnaleźć motyw karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania	omówić sposób przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich
54. Sakralizacja codzienności – <i>Podłogo błogosław</i> Mirona Białoszewskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	- wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum - wskazać adresata wiersza	- wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu - wskazać konteksty kulturowe i religijne - wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności	- omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu - omówić warstwę brzmieniową wiersza - wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego - zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności	na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku	omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich

55. <i>namuzowywanie</i> – deklaracja poetycka Mirona Białoszewskiego* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu	- na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy - dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego - wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy	- wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza - wskazać związek pomiędzy budową neologizmów a problematyką wiersza - wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i>	zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
56. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	uporządkować informacje zawarte w tekście	przetworzyć informacje zawarte w tekście	rozpoznać główny problem w tekście	- sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki - przedstawić i uzasadnić własne sądy	podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów
57. i 58. Temat śmierci w poezji Jarosława Marka Rymkiewicza* (<i>Na ciało moje gdy umiera, Moje dzieło pośmiertne, Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i>) <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	- zaprezentować sytuację liryczną ukazaną w wierszach - określić gatunek literacki utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i>	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach - wskazać elementy naturalizmu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> - wskazać słowa kluczowe w każdym z omawianych wierszy - wskazać cechy gatunkowe sonetu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> - wskazać konteksty historycznoliterackie, literackie i kulturowe	- wskazać nawiązania do poezji barokowej w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> - omówić sposób wykorzystania toposów <i>vanitas</i> i <i>memento mori</i> w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> - odnieść przesłanie wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> do toposu <i>exegi monumentum</i> - omówić groteskowy charakter utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> - omówić znaczenie słów kluczowych i symboli w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i>	- zinterpretować metaforę w omawianych utworach - wskazać inne utwory literackie o charakterze autotematycznym i omówić je w kontekście wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> - omówić symbolikę trumny w wierszu <i>Moje dzieło pośmiertne</i>	omówić topos ogrodu w wierszu Rymkiewicza i w innych, znanych sobie, tekstach kultury

			• omówić relację człowieka ze światem natury w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzoź i kotów</i>		
59. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
60. <i>Współczucie</i> Sławomira Mrożka – mechanizmy działania ludzkiej psychiki <i>*W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać elementy ironii i groteski w utworze	• określić funkcję ironii i groteski w utworze • wskazać nawiązania do egzystencjalizmu	• zinterpretować puentę opowiadania • omówić obraz ludzkiej natury, który wyłania się z utworu	• podjąć polemikę z przesłaniem utworu
61. Realne i metaforyczne więzienie w opowiadaniu <i>Mój przyjaciel nieznajomy</i> Sławomira Mrożka <i>*W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.</i>	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać ironię • wskazać konteksty społeczno-polityczne i kulturowe	• określić funkcję środków językowych • omówić funkcję zacytowanego fragmentu <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • wypowiedzieć się na temat postawy moralnej narratora • określić funkcję ironii w tekście • omówić symboliczne znaczenie gołębia	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować utwór w kontekście państwa totalitarnego • odnieść symboliczne znaczenie gołębia do problematyki utworu	• omówić różne sposoby ukazania motywu szatana w różnych tekstach kultury
62. i 63. Dramat o rodzinie i społeczeństwie –	• opisać przestrzeń sceniczną • zrelacjonować treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów dramatu	• wyjaśnić, na czym polega odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i>	• zinterpretować utwór jako dramat rodzinny • zinterpretować tytuł utworu	• zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną

<i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)		• zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych	• omówić wyłaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej • omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych		
64. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego	• scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki	• wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastaną rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu	• omówić tragizm Artura	• omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich
65. Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	• zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego	• wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych

66. Wypełnić czytelnym pismem, <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka* – gry językowe poety <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	- wymienić wyrażenia, zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> - wskazać wyrazy i sformułowania charakteryzujące tłum w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	- określić problematykę utworów - wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy - wskazać paradoks w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i> - wskazać elementy poetyki lingwistycznej w omawianych utworach	- odnieść treść wierszy do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u - wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	- zinterpretować zakończenia utworów - podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy	- omówić funkcję niejednorodności stylistycznej wiersza - analizować warstwę językową wiersza
67. i 68. Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad i Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	- zrelacjonować treść wierszy - wskazać adresatów lirycznych wierszy	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach - omówić kompozycję utworów - określić problematykę utworów - wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw rozmowy człowieka z Bogiem	- omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach - omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga	- zinterpretować zakończenia utworów - zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i>	przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i>
69. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	zinterpretować tekst według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, biblijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	omówić środki językowe w tekście

*70. Prawda i kreacja w opowiadaniu Jorge Luisa Borgesa <i>Zwierciadło i maska</i> <i>*Podstawa programowa wskazuje dowolne wybrane opowiadanie tego autora jako pozycję obowiązkową.</i>	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaje narracji	• wskazać problematykę opowiadania • wskazać odniesienia intertekstualne • wskazać wykorzystane w utworze konwencje	• wskazać i zinterpretować symbole pojawiające się w opowiadaniu • omówić cechy trzech wersji utworu i zinterpretować wywołane przez nie reakcje • określić funkcję odniesień intertekstualnych	• zinterpretować zakończenie opowiadania	• podjąć dyskusję na temat wartości odniesień intertekstualnych w literaturze
71. Rozważania o totalitaryzmie – <i>Natura i obłąd</i> Zygmunta Kubiaka <i>*Podstawa programowa wskazuje dowolny wybrany esej tego autora jako pozycję obowiązkową.</i>	• zrelacjonować treść eseju • zaprezentować problematykę poszczególnych części eseju	• omówić kompozycję tekstu • zaprezentować ideał nowego człowieka w państwie totalitarnym • zaprezentować mechanizm kształtowania się <i>postawy totalistycznej</i> • wskazać cechy gatunkowe eseju	• omówić funkcję nawiązań kulturowych	• wyjaśnić, w czym przejawia się ekspresja językowa autora i określić jej funkcję	• podjąć dyskusję na temat obowiązków ludzkości względem przyszłych pokoleń
*72. Straszny i śmieszny obraz PRL-u. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • omówić świat przedstawiony w powieści • opisać przedstawioną w utworze rzeczywistość PRL-u	• wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać elementy autobiograficzne w utworze • scharakteryzować bohaterów pod kątem ich postaw i stosunku do ustroju	• wypowiedzieć się na temat funkcji nieokreślonego czasu i przestrzeni w powieści	• omówić symbolikę przestrzeni w powieści	
*73. i 74. Wędrówka w poszukiwaniu odpowiedzi – <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować etapy wędrówki bohatera-narratora	• scharakteryzować bohatera-narratora • wskazać toposy i motywy literackie wykorzystane w kreacji przestrzeni • wskazać elementy katastroficzne w powieści	• omówić motywy działania bohatera • wskazać konteksty biblijne i omówić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego znaczenia wędrówki bohatera • zinterpretować znaczenie tytułu	• podjąć dyskusję na temat roli <i>paradygmatu polskiej kultury tyrtejskiej</i> w powieści

*75. Mała apokalipsa Tadeusza Konwickiego w dialogu z tekstami kultury	wskazać utwory, w których pojawiają się podobne wątki i motywy	zaprezentować różne ujęcia motywu samobójstwa w tekstach literackich	omówić sposób ukazania motywu miłości w rzeczywistości państwa totalitarnego w <i>Małej Apokalipsie</i> i <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Bułhakowa oraz w innych tekstach kultury	porównać obraz i funkcję przestrzeni w powieści Konwickiego i <i>Procesie</i> Franza Kafki	omówić, jaką funkcję pełni szpital psychiatryczny w powieściach <i>Mała Apokalipsa</i> oraz <i>Mistrz i Małgorzata</i>
*76. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	uporządkować informacje zawarte w tekście	przetworzyć informacje zawarte w tekście	rozpoznać główny problem w tekście	- sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki - przedstawić i uzasadnić własne sądy	podjąć polemikę z tezą artykułu
77. Realizm i symbolika stanu wojennego – Raport o stanie wojennym Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	zrelacjonować treść opowiadania	- zaprezentować kontekst historyczny - wypowiedzieć się na temat narracji - omówić kreację postaci - wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	- wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie - omówić funkcję środków językowych - omówić sposób realizacji założeń małego realizmu w opowiadaniu	- zinterpretować tytuł opowiadania - zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrise Niedenthala
78. Edek w nowej rzeczywistości – Górą Edek Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść opowiadania - scharakteryzować bohaterów opowiadania	- omówić kreację bohaterów - wypowiedzieć się na temat narracji - wskazać konteksty: społeczno-obyczajowy i literacki	- omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka - omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku	- wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu - zinterpretować tytuł	omówić konteksty: społeczno-obyczajowy i literacki
79. Liryczno-nostalgiczna prawda o czasach PRL-u. <i>Już czas na sen</i> Jeremiego Przybory* *W podstawie programowej wybrane teksty Kabaretu	- zrelacjonować treść piosenki - wymienić, czego brakuje obywatelom ojczyzny, do której zwraca się podmiot liryczny	omówić wyłaniający się w utworu obraz mężczyzny i kobiety	- zaprezentować wyłaniający się w utworu obraz Polski lat 60. XX wieku - omówić funkcję użytych w piosence środków językowych	zinterpretować sensy niedosłowne piosenki	przeanalizować język utworu

Starszych Panów są wskazane jako obowiązkowe.					
80. Poezja stanu wojennego* <i>*W podstawie programowej wybrane utwory okresu stanu wojennego są wskazane jako obowiązkowe</i>	zaprezentować kontekst historyczny utworów	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach - wskazać środki językowe w wierszach - wskazać konteksty interpretacyjne	- sformułować tezy interpretacyjne - omówić funkcję środków językowych w wierszach - omówić zapisany w utworach sposób postrzegania stanu wojennego	- zinterpretować tytuły wierszy - porównać utwory pod kątem ukazania tematu stanu wojennego	podjąć dyskusję na temat roli artysty
81. Między codziennością a polityką – <i>Jeszcze w zielone gramy</i> Wojciecha Młynarskiego* <i>*W podstawie programowej obowiązkową pozycją są wybrane piosenki powojenne, w tym dowolna Wojciecha Młynarskiego.</i>	zrelacjonować treść piosenki	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego - wskazać środki językowe użyte w tekście - przywołać kontekst mitologiczny	- określić funkcję kontekstu mitologicznego - wskazać w tekście piosenki symbole i omówić ich znaczenie oraz funkcję, jaką pełnią w utworze	zinterpretować metaforę utworu	analizować funkcjonalność zabiegów językowych
*82. i 83. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)	- zrelacjonować treść opowiadania - wskazać plany czasowe w opowiadaniu	- wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania - omówić kompozycję utworu - zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności	- wypowiedzieć się na temat drogi Lebbrosa do zaakceptowania swojej samotności - omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzyma świętokrzyskiego - wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu	- zinterpretować symboliczne znaczenie wieży - porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu - zinterpretować znaczenie tytułu	omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury

84. i 85. Rozważania o cierpieniu w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego <i>*W podstawie programowej należy omówić wybrany esej wskazanych autorów, w tym Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.</i>	• zrelacjonować treść fragmentu • wymienić utwory, w których pojawia się motyw cierpienia	• wypowiedzieć się na temat struktury eseju • wskazać cechy gatunkowe eseju • wskazać analogie literackie, kulturowe i filozoficzne, które stały się osią tekstu	• omówić sposób interpretacji tekstów literackich i filozoficznych w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> • omówić funkcję kompozycyjną przedostatniego akapitu fragmentu	• omówić sposób przedstawienia motywu cierpienia w różnych utworach literackich	• podjąć dyskusję na temat roli cierpienia w ludzkim życiu
*86., 87. i 88. W poszukiwaniu bliskości drugiego człowieka – <i>Antygona</i> w <i>Nowym Jorku</i> Janusza Głowackiego	• zrelacjonować treść dramatu • zaprezentować miejsce akcji dramatu	• scharakteryzować bohaterów dramatu w kontekście losu emigranta i kryzysu bezdomności • omówić relacje pomiędzy bohaterami • wskazać utwory, w których pojawia się motyw domu	• omówić funkcję przestrzeni w dramacie • omówić rolę Policjanta • wskazać elementy tragiczne i komiczne w dramacie i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji czekania w dramacie	• porównać <i>Antygonę</i> w <i>Nowym Jorku</i> i <i>Antygonę</i> Sofoklesa • wypowiedzieć się na temat fatum w obu dramatach • zinterpretować ostatnie słowa Policjanta	• omówić funkcję aluzji literackiej w dramacie • omówić sposób przedstawienia motywu domu w różnych tekstach kultury, uwzględniając szerokie konteksty
89. i 90. Tęsknota za mitem – <i>Madame</i> Antoniego Libery	• zrelacjonować treść powieści • określić świat przedstawiony powieści	• wypowiedzieć się na temat narratora • scharakteryzować Madame • określić kompozycję powieści i omówić jej funkcję • wskazać kontekst historyczno-obyczajowy w powieści	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego charakteru postaci Madame • omówić proces mitologizacji pozyskanych informacji na temat Madame • zaprezentować obraz szkoły i wypowiedzieć się na temat jego realistycznego charakteru • omówić funkcję kontekstów wykorzystanych w powieści	• zinterpretować scenę pożegnania ucznia z nauczycielką	• wypowiedzieć się na temat potrzeby mityzacji rzeczywistości

91. i 92. <i>Madame</i> – wśród znaków kultury	- wymienić etapy dojrzewania bohatera - wymienić cechy powieści inicjacyjnej	- wskazać cechy powieści inicjacyjnej w utworze - wskazać utwory, w których pojawia się motyw młodości	- omówić sposób przedstawienia relacji uczeń – nauczyciel w powieści Libery i innych tekstach kultury - wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci tajemniczej kobiety w <i>Madame</i> i innych tekstach kultury - omówić sposób przedstawienia młodości w powieści	wypowiedzieć się na temat funkcji pamięci w przedstawianiu przeszłości, odwołując się do <i>Madame</i> i innych tekstów literackich	omówić sposób przedstawienia motywu młodości w różnych utworach literackich
93. Na granicy światów – <i>Tren</i> Wojciecha Wencła* *W podstawie programowej jako obligatoryjny został wskazany wybrany utwór Wojciecha Wencła.	przedstawić sytuację liryczną wiersza	- określić rodzaj liryki - wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza - wskazać cechy trenu w utworze	- sformułować tezę interpretacyjną - omówić funkcję środków językowych - określić, czy w utworze obecny jest motyw <i>ars moriendi</i> i uzasadnić swoją odpowiedź	- zinterpretować metaforę utworu - wskazać różne interpretacje ostatniego wersu	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
94. i 95. Przestrzeń i tajemnica w <i>Katedrze</i> Jacka Dukaja (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treść opowiadania - określić narrację w utworze - wymienić cechy gatunku science fiction	- scharakteryzować język opowiadania - zaprezentować bohaterów opowiadania i omówić ich postawy wobec Katedry - wskazać cechy gatunku science fiction w opowiadaniu	- omówić funkcję odniesień kulturowych - wypowiedzieć się na temat sposobu reinterpretacji motywu katedry w opowiadaniu - porównać opowiadanie Jacka Dukaja i film Tomasza Bagińskiego pod tym samym tytułem	wypowiedzieć się na temat uniwersalnego charakteru opowiadania	omówić sposób wykorzystania motywu katedry w opowiadaniu i wierszu Juliana Przybosa <i>Notre-Dame</i>
96. i 97. Beskidzki realizm magiczny –	zrelacjonować treść opowiadania	wypowiedzieć się na temat narratora	omówić funkcję przedstawienia różnych	zinterpretować tytuł utworu	omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze

Miejsce Andrzeja Stasiuka (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj narracji w utworze	• zaprezentować różne płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu • wskazać w tekście środki językowe • wskazać cechy realizmu magicznego w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	perspektyw czasowych w utworze • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu • omówić rolę natury w opowiadaniu • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu	
98. i 99. Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • określić narrację w utworze	• omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera • wskazać konteksty historyczne i literackie	• wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję • omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie • omówić funkcję kontekstu literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos labiryntu	• omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu • zinterpretować zakończenie utworu	• omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich
100. i 101. Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentu • wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi	• zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera • scharakteryzować język, którym posługuje się autor	• omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego • omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego • omówić funkcję fragmentów autobiograficznych	• wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrówki w różnych epokach	• omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich
WSPÓŁCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
102. i 103. Komunikacja internetowa i styl	• wymienić cechy komunikacji internetowej	• wypowiedzieć się na temat specyfiki hipertekstu	• omówić konsekwencje posługiwania się hipertekstem w procesie komunikacyjnym	• podać przykłady wtórnej oralności i ocenić to zjawisko	• analizować wypowiedzi internetowy pod

wypowiedzi internetowych	- wymienić kanały komunikacji internetowej - wymienić charakterystyczne cechy języka wypowiedzi internetowej - wymienić zasady netykiety	- wskazać zagrożenia związane z komunikowaniem się w internecie - ocenić wypowiedzi internetowe pod względem zgodności z netykietą	omówić specyfikę elementów wypowiedzi internetowej oraz wpływ na komunikację elementów wypowiedzi internetowej		kątem użytych środków
104. i 105. Od informacji do dezinformacji, od prawdy do postprawdy – manipulacja w mediach i polityce	- definiować zjawisko dezinformacji - wymienić skutki postprawdy - wymienić zagrożenia, wynikające z tkwienia w bańce informacyjnej	- omówić funkcję fake newsów w procesie dezinformacji - wskazać różnice pomiędzy dezinformacją a kłamstwem - wskazać możliwości wykorzystania postprawdy - zaprezentować mechanizm wiralności - rozpoznać fake newsy	- zaprezentować strategię odróżniania fake newsów od rzetelnych informacji - wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wskazanych wypowiedzi - wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja, postprawda, bańka informacyjna i wiralność przyczyniają się do manipulowania informacją i opinią publiczną	rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm	zaprezentować zagrożenia, wynikające z wiralności
106. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	posługiwać się nowo poznaną terminologią	wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	poszerzać swoją świadomość językową	funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
*107. Znaczenie etymologiczne a znaczenie realne wyrazu	wskazać różnice pomiędzy znaczeniem etymologicznym a realnym wyrazu	podać przykłady różnic pomiędzy znaczeniem etymologicznym a realnym	- wyjaśnić zjawisko etymologii ludowej - na podstawie definicji etymologicznych wyjaśnić, na czym	ustalić znaczenie etymologiczne i realne podanych wyrazów	

	wymienić rodzaje zmian w znaczeniach wyrazów, jakie zaszły w polszczyźnie		polegały zmiany znaczenia podanych wyrazów	ustalić znaczenie etymologiczne wyrazu na podstawie jego budowy	
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
108. i 109. Reklama w wymiarze pragmatycznym i etycznym	- określić cel reklamy i wymienić jej formy - wymienić techniki perswazyjne, stosowane w reklamie	- wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy - zaprezentować techniki tworzenia sloganów - rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym - wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie	- rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie - zaprezentować i omówić obraz świata, przedstawiony w reklamie - rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych - rozpoznać ukryte treści reklamowe	- analizować język wybranych reklam - tworzy slogan reklamowy	wypowiedzieć się na temat etycznego wymiaru reklamy
110. Nowomowa	- definiuje nowomowę - wymienić podstawowe właściwości nowomowy - wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie	- wskazać literackie pochodzenie terminu - wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach - rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach	- wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach - omówić funkcję sloganów w podanych przykładach	uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy	analizować teksty propagandowe i wyjaśnić, jak nowomowa może wpływać na odbiorcę
111. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	posługiwać się nowo poznaną terminologią	wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	poszerzać swoją świadomość językową	funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich

*112. Esej	• definiować eseje • wymienić najważniejsze cechy eseju	• wskazać cechy charakterystyczne języka eseju	• omówić założenia kompozycyjne eseju • przygotować materiały do napisania eseju	• analizować problematykę podanego eseju • analizować język podanego eseju	• stworzyć, poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym, eseje
*113. Reportaż	• definiować reportaż • wymienić najważniejsze cechy reportażu	• wskazać cechy reportażu w podanych przykładach • wymienić i omówić odmiany reportażu • rozpoznać odmiany reportażu • zaprezentować założenia kompozycyjne reportażu • rozpoznać cechy językowe reportażu	• omówić cele i funkcje reportażu • omówić strukturę wskazanego reportażu • zgromadzić materiały do napisania reportażu	• przeanalizować kompozycję wskazanych reportaży • przeanalizować język podanego reportażu	• stworzyć poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym reportaż
POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK					
114. Powtórzenie do matury – antyk	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
115. Powtórzenie do matury – Biblia	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

116. Powtórzenie do matury – średniowiecze	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
117. Powtórzenie do matury – renesans	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
118. Powtórzenie do matury – barok	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
119. Powtórzenie do matury – oświecenie	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
120. Powtórzenie do matury – romantyzm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał	• wskazać i wykorzystać konteksty

				• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	
121. Powtórzenie do matury – pozytywizm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
122. Powtórzenie do matury – Młoda Polska	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
123. Powtórzenie do matury – dwudziestolecie międzywojenne	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
124. Powtórzenie do matury – wojna i okupacja	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować	• wskazać i wykorzystać konteksty

				• uogólniać, podsumowywać i porównywać	
125., 126. i 127. Powtórzenie do matury – współczesność	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff